

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7XCdo/5/2016
Identifikačné číslo spisu:	6812207072
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6812207072.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, zastúpenej splnomocnenkyňou Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, v mene ktorej koná ako konateľ advokát doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o 6 494,69 € s príslušenstvom, vedenej Okresným súdom Revúca pod sp. zn. 6C/449/2012, o dovolaniach žalobkyne proti uzneseniam Krajského súdu v Banskej Bystrici z 25. mája 2015 sp. zn. 13Co/49/2015 a 13Co/52/2015, takto

rozhodol:

Návrh na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a .
Dovolania o d m i e t a .
Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uzneseniami označenými v úvodnej časti tohto uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) potvrdil uznesenia Okresného súdu Revúca (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) a to prvým (sp. zn. 13Co/49/2015) uznesenie z 10. mája 2013 č. k. 6C/449/2012-33, ktorým bola žalobkyni uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti 66 €; druhým (sp. zn. 13Co/52/2015) potom uznesenie z 15. decembra 2014 č. k. 6C/449/2012-125 o uložení žalobkyni povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku 20 €. V odôvodneniach svojich uznesení odvolací súd označil postup prvoinštančného súdu pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti za správny (keďže opačný postup - nevyrubenie - by pripadalo do úvahy len v prípade oslobodenia žalobkyne od súdnych poplatkov, vychádzajúc pritom i z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ďalej aj „ústavný súd“, z 30. marca 2011, sp. zn. II. ÚS 124/2011) a rovnako za vecne správne označil aj vyrubenie súdneho poplatku za odvolanie (v tomto prípade kladúc dôraz na to, že rozhodujúcim tu bol čas začatia odvolacieho konania a nie čas začatia konania na prvoinštančnom súde).

2. Proti obohm takýmto uzneseniam odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolania s návrhom na ich zrušenie, domáhajúc sa tiež zrušenia oboch nimi potvrdených uznesení

prvoinštančného súdu. Dovolanie týkajúce sa súdneho poplatku za námietku zaujatosti odôvodnila tým, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, resp. bol súd nesprávne obsadený; v prípade poplatku za odvolanie potom najmä odňatím jej možnosti pred súdom konať, ktoré malo spočívať v prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Tá mala byť daná tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu popiera doterajšiu konštantnú judikatúru a je v rozpore so zákonnou a ústavnou úpravou. Zároveň navrhla, aby konajúci súd prerušil konanie a predložil ústavnému súdu návrh na vyslovenie nesúlady položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov (tvoriaceho prílohu zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „poplatkový zákon“) s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov, ďalej len „Ústava“). Návrh odôvodnila tým, že poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku za vyjadrenie sa k otázke nestrannosti sudcu a takéto spoplatnenie je neprípustným zásahom do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

3. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej len „C. s. p.“). Najvyšší súd, prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C. s. p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolania tu boli podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky ich prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase ich podania, teda podľa príslušných ustanovení O. s. p. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C. s. p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C. s. p.), ako aj ďalšieho základného princípu o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C. s. p.).

4. Najvyšší súd sa však v prvom rade zaoberal dôvodnosťou procesného návrhu žalobkyne na prerušenie konania (podaného s dovolaním z a účinnosti predchádzajúceho právneho predpisu, s poukazom na § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. v spojení s ustanovením § 243c O. s. p.). Pri posudzovaní návrhu opretého o úpravu prikazujúcu tzv. všeobecnému súdu prerušiť konanie a postúpiť návrh ústavnému súdu na zaujatie stanoviska (ak sa pred rozhodnutím vo veci dospeje k záveru, že všeobecne záväzný právny predpis, ktorý sa týka veci, je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná) dospel k záveru, že v prejednávanej veci dôvod na prerušenie konania z dôvodu predpokladaného i dnešnou úpravou procesného práva daný nie je.

5. Podľa § 162 ods. 1 písm. b/ C. s. p. v spojení s § 438 ods. 1 rovnakého zákona súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá ústavnému súdu návrh na začatie konania a na konanie na dovolacom súde (ak zákon neustanovuje inak) sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie.

6. Podľa legálneho výkladu zákonodarcu malo opätovné zavedenie súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti (zákonom č. 621/2005 Z. z.) zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Tento poplatok má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 poplatkového zákona). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním neodôvodnených námietok zaujatosti.

7. K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy je potrebné uviesť, že ústavný súd sa obdobnou otázkou opakovane zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o

ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

8. Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného ústavou zaručeného práva, a to práva na prerokovanie veci v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni strane vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu, a teda nejde o opatrenie, ktoré by strane zužovalo prístup súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy.

9. Najvyšší súd sa preto nestotožnil s názorom dovolateľky, že zavedenie súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti predstavuje neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania preto zamietol (§ 162 ods. 3 C. s. p.).

10. Následne najvyšší súd ako súd funkčne príslušný na rozhodovanie o dovolaní (§ 35 C. s. p.) po zistení, že obe dovolania (vo vzťahu k vyrubeniu súdneho poplatku za námietku zaujatosti aj súdneho poplatku za odvolanie) boli podané na to oprávneným subjektom, riadne zastúpeným v zmysle § 429 C. s. p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.), či dovolania sú procesne prípustné a dospel k záveru, že ich treba odmietnuť.

11. V prípade dovolania žalobkyne proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci súdneho poplatku za námietku zaujatosti, ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - vid' napr. konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 291/2013, 6 Cdo 417/2013, 6 Cdo 120/2014, 6 Cdo 281/2014, 6 Cdo 301/2014 a 6 Cdo 304/2014.

12. Obdobne potom aj v prípade dovolania žalobkyne, týkajúceho sa súdneho poplatku za odvolanie, ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - tu por. napr. konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6 Cdo 236/2014, 6 Cdo 295/2014, 6 Cdo 253/2014, 6 Cdo 278/2014, 7 Cdo 398/2014 a 7 Cdo 466/2014.

13. Dovolací súd sa s odôvodneniami vyššie spomínaných rozhodnutí v celom rozsahu stotožňuje, poukazuje na ne a v zmysle ustanovenia § 452 ods. 1 C. s. p. už ďalšie dôvody neuvádza. So zreteľom k tomu preto obe dovolania žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako neprípustné odmietol.

14. Podľa § 453 ods. 1 vety druhej C. s. p. sa rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0, v časti trov konania pomerom 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.